

Onderwijscollectief

Voorne-Putten Rozenburg

Samenwerkingsverband voor passend primair en voortgezet onderwijs

**AANPAK
ZORGWEKKEND VERZUIM & THUISZITTERS
VOORNE-PUTTEN ROZENBURG**

Januari 2022

Inleiding.

De aanpak van zorgwekkend verzuim en het terugdringen van het aantal thuiszitters is een belangrijke doelstelling van passend onderwijs. Als signalen van zorgwekkend verzuim niet opgepakt worden kan het er toe leiden dat een leerling een thuiszitter wordt of dreigt te worden, en ieder kind dat thuiszit, is er één te veel.

Van alle betrokkenen mag dus worden verwacht dat ze zich maximaal en proactief inzetten om thuiszitten te voorkomen. Op Voorne-Putten Rozenburg staan we op het standpunt dat wanneer zorgwekkend verzuim en/of thuiszitten aan de orde zijn, dit zo snel mogelijk opgelost dient te worden. Omdat deze problemen zich op iedere leeftijd kunnen voordoen, hebben de samenwerkingsverbanden Kindkracht en VOVPR (voortaan het 'Onderwijscollectief VPR') gezamenlijk en in overleg met de leerplichtambtenaren van de gemeenten op Voorne-Putten Rozenburg besproken op welke manier we met elkaar willen voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten. Welke afspraken moeten we daarvoor maken en wat doen we als een leerling toch een thuiszitter wordt. Wat is nu precies zorgwekkend verzuim, wat is een thuiszitter en moeten we daarbij onderscheid maken tussen een leerling die geoorloofd of ongeoorloofd verzuimt? Wat is de rol van de school, van de leerplicht en het samenwerkingsverband, hoe kunnen zij bijdragen aan het voorkomen van thuiszitten. Samen zijn we gekomen tot een aantal spelregels die we hebben samengevat onder de noemer 'Aanpak zorgwekkend verzuim en thuiszitters VPR'.

Belangrijker nog dan het beschrijven van de aanpak, is het hanteren ervan in de praktijk. Uiteindelijk is ons uitgangspunt dat alle regelmatig en langdurig verzuim zorgelijk is en aandacht behoeft, juist om thuiszitten te voorkomen.

Onze uitgangspunten.

Voor wie.

Onze aanpak heeft betrekking op alle leerplichtige leerlingen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar in het basis-, speciaal- en voortgezet(speciaal)onderwijs in de regio VPR.

Wat is zorgwekkend verzuim.

Iedere vorm van verzuim die in frequentie en duur kan leiden tot een stagnerende ontwikkeling van de leerling en een relatie heeft met sociaal-emotionele problematiek van de leerling of diens leefomgeving (psychische of fysieke problematiek, conflict of niet welbevinden op school, problemen in de thuissituatie).

Definitie thuiszitter.

Een jongere tussen de 5 en 18 jaar die valt onder de leerplichtwet en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij vrijstelling heeft van de leerplichtwet.

Doel.

Om zorgwekkend verzuim aan te pakken en thuiszitten te voorkomen is het van groot belang een verzuimende leerling zo vroeg mogelijk in beeld te hebben, problemen in kaart te brengen en in samenwerking en afstemming met alle betrokkenen oplossingen te bewerkstellen. Steeds is daarbij het uitgangspunt een voor de leerling passende onderwijsplek, en daarmee een ononderbroken schoolloopbaan, te realiseren.

Betrokkenen zijn naast de leerling zelf:

De ouders/verzorgers/voogd, (een vertegenwoordiger van) de school waar de leerling staat ingeschreven, het betreffende schoolbestuur, het Samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar van de woongemeente en ketenpartners zoals maatschappelijk werk, CJG, jeugdarts of jeugdhulpverlening.

Door het toepassen van de aanpak

- signaleren en analyseren we de belangrijkste oorzaken die kunnen leiden tot thuiszitten,
- hebben we zicht op het aantal thuiszittende leerlingen binnen het samenwerkingsverband,
- realiseren we dat een thuiszittende leerling een passende onderwijsplek en/of toewijzing naar zorg krijgt of behoudt.
- brengen we het aantal thuiszittende leerlingen binnen het samenwerkingsverband terug

Wat is schoolverzuim?

Leerlingen moeten naar school. Als een leerling niet naar school gaat zonder geldige reden, dan is dat een overtreding van de leerplichtwet. Er is dan sprake van schoolverzuim. Volgens de leerplichtwet wordt er onderscheid gemaakt in diverse soorten verzuim.

Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als een leerplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Volgens de Leerplichtwet zijn gemeenten verplicht om te controleren of alle inwoners die onder de Leerplichtwet vallen op een school staan ingeschreven.

Relatief verzuim (of spijbelen)

Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Relatief verzuim is de officiële benaming in de Leerplichtwet voor spijbelen. De school zelf blijft verantwoordelijk voor de behandeling van het korter durende relatief verzuim. Bij relatief verzuim wordt nog onderscheid gemaakt tussen luxe verzuim en signaalverzuim.

Luxeverzuim

Luxeverzuim treedt op als een leerling zonder toestemming/vrijstelling tijdens de schoolperiode met vakantie gaat. Leerplichtige jongeren worden thuisgehouden of blijven zelf thuis uit luxe overwegingen zoals een vakantie met het gezin of een feest.

Signaalverzuim

Signaalverzuim is verzuim dat samenhangt met sociaal-emotionele problemen van de leerling. Bijvoorbeeld problemen in de gezinssituatie, faalangst, het zich niet welbevinden op school, conflictsituaties, etc.

Langdurig relatief verzuim

Bij langdurig relatief verzuim is er sprake van een leerling die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling. Indien de jongere zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, is er sprake van langdurig relatief verzuim oftewel een thuiszitter.

Overig verzuim

Een leerplichtige die minder dan de wettelijke termijn, 16 uur in 4 weken verzuimt, maar wel lesuren en/of dagdelen overslaat. Ook van dit verzuim mag de school melding doen bij leerplicht.

Meldingsplicht schoolverzuim

In de Leerplichtwet staat dat het schoolhoofd bij afwezigheid van zestien uren les- of praktijktijd (binnen een periode van vier weken) en/of wanneer een leerling meer dan 9 keer te laat is gekomen melding moet doen over de leerling. Zestien uur gemiste onderwijstijd is ongeveer gelijk aan drie volledige dagen afwezigheid.

Vrijstellingen

Leerlingen die vrijstelling hebben zijn volgens de definitie geen thuiszitters. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen die een directe relatie hebben met thuiszitters, waaronder bijvoorbeeld vanwege medische of psychische gronden art. 5 onder A (vrijstelling van de inschrijfplicht) of art. 11 d (ziekte) en art. 15 (vrijstelling voor het volgen van ander onderwijs).

En verder.

- Alle scholen van Onderwijscollectief VPR handelen volgens deze aanpak, het eigen verzuimprotocol en de leerplichtwet.
- De school waar de leerling staat ingeschreven, en het betreffende bestuur, blijven verantwoordelijk voor een thuiszittende leerling
- Er wordt altijd gezocht naar samenwerking met de ouders
- Er is altijd één plan en verantwoordelijke (casusregie) voor de begeleiding van een thuiszittende leerling
- Er is altijd samenwerking tussen de ouders, de school, het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling
- Zowel het samenwerkingsverband als de individuele scholen onderhouden functionele contacten met relevante ketenpartners (leerplicht, jeugdzorg, politie etc.)

Aanpak zorgwekkend verzuim en thuiszitters.

Algemeen.

Er kunnen allerlei redenen zijn waarom een leerling voor een periode niet naar school gaat en dus volgens de geldende terminologie verzuimt. In veruit de meeste gevallen heeft de school zicht op de (legitieme) redenen, weet hierin te handelen en hervat de leerling het onderwijs na korte of langere tijd. Soms lukt het niet een helder beeld van het verzuim te krijgen of is er sprake van problemen die de school niet zonder samenwerking met anderen kan oplossen en is er meer nodig om een leerling terug te laten keren. Formeel noemen we een leerling pas na een ongeoorloofde afwezigheid van 4 weken een 'thuiszitter', maar weten we al eerder dat de problematiek vraagt om een integrale aanpak. Een integrale aanpak veronderstelt dat er meerdere partijen samenwerken bij het zoeken van een oplossing, ieder met een eigen taak en verantwoordelijkheid. In deze aanpak beschrijven we die taken en verantwoordelijkheden per partij.

De school.

- Heeft een verzuimbeleid en een deugdelijke verzuimadministratie¹.
- Heeft een medewerker die actief toeziet op de uitvoering en registratie van dit beleid en controleert of leerlingen naar school komen.
- Neemt bij ongeoorloofd verzuim direct contact op met ouders/verzorgers.
- Meldt schoolverzuim bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente
- Meldt frequent, zorgelijk of ongrijpbaar ziekteverzuim bij de jeugdarts van het CJG.
- Gaat in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek met ouder/verzorgers.
- Bespreekt indien hiertoe aanleiding een leerling altijd in de daarvoor bestaande zorgstructuur (ZAT, STO, MDO, zorgteam) en betreft hierbij al naar gelang de problematiek jeugdarts (CJG), leerplicht en maatschappelijk werk
- Maakt samen met ouders een plan van aanpak met een heldere regie en een contactpersoon.
- Houdt contact met de thuiszitter en de ouders/verzorgers.
- Biedt, waar mogelijk, een aangepast onderwijsprogramma aan voor de thuiszittende leerling.
- Meldt een thuiszittende leerling uiterlijk na één maand (of wanneer hiertoe aanleiding is eerder) thuiszitten bij de coördinator van het 'Onderwijscollectief VPR' en de leerplichtambtenaar van de woongemeente, volgens een vast format.
- Meldt indien hiertoe aanleiding is een leerling aan voor een regionaal casusoverleg op niveau van het SWV.
- Blijft in het kader van de zorgplicht verantwoordelijk voor een ingeschreven leerling.

Een actief verzuimbeleid is onderdeel van de basisondersteuning van de school.

¹ Conform de regels van het schoolbestuur en de gemeente van vestiging

Het Samenwerkingsverband (OnderwijscollectiefVPR).

- Heeft een verzuim coördinator aangesteld².
- Onderhoudt contact met de aangesloten scholen /contactpersonen
- Registreert thuiszitters en wisselt maandelijks deze informatie, volgens een vastgesteld format, uit met de leerplichtambtenaren binnen de regio.
- Zoekt na melding samen met de school, de leerplicht en de ouders³ naar een oplossing voor de thuiszitter in samenwerking met eventuele andere betrokken instanties
- Kan hiertoe een casusoverleg organiseren⁴
- Zoekt in een regionaal casusoverleg samen met de ouders/verzorgers, de school, het samenwerkingsverband en eventuele andere betrokken (zorg)partijen naar een oplossing. Hierbij staat het kind centraal en wordt gezocht naar maatwerk. Afweging is steeds welke verantwoordelijken worden aangesproken om thuiszitten te voorkomen of op te lossen.
- Bewaakt de voortgang van gemaakte afspraken
- Heeft indien van toepassing doorzettingsmacht bij het plaatsen van een leerling op een school

Betrokkenheid van het SWV valt onder de extra ondersteuning die een school kan krijgen.

De leerplicht.

- Waar mogelijk heeft iedere school een vaste leerplichtambtenaar
- Is met de scholen verantwoordelijk voor de aanpak van verzuim.
- De leerplichtambtenaar houdt toezicht op het verzuimbeleid en –administratie van de scholen
- Neemt de verzuimmelding in behandeling en doet onderzoek naar de achtergronden van het verzuim.
- Spreekt leerlingen en ouders aan op het verzuim en kan ouders/verzorgers (en leerlingen vanaf 12 jaar) strafrechtelijk aanpakken.
- Bespreekt met het samenwerkingsverband thuiszittende leerlingen voor een gezamenlijke aanpak en wisselt maandelijks gegevens uit.
- Bespreekt met het samenwerkingsverband mogelijke vrijstellingen voor een gezamenlijke aanpak.
- Zoekt in een regionaal casusoverleg samen met de ouders/verzorgers, de school, het samenwerkingsverband en eventuele andere betrokken (zorg)partijen naar een oplossing. Hierbij staat het kind centraal en wordt gezocht naar maatwerk. Afweging is steeds welke verantwoordelijken worden aangesproken om thuiszitten te voorkomen of op te lossen.

Overige partijen

Afhankelijk van de casus, kunnen naast de in deze aanpak geschetste partners (school, leerplicht en samenwerkingsverband) andere partijen betrokken worden bij het zoeken naar oplossingen. Hierbij valt te denken aan:

- Het CJG, de jeugdarts of schoolverpleegkundige,
- Jeugdzorg (de vorm is afhankelijk van de wijze waarop dit in de woongemeente van de leerling is vorm gegeven).

² Zie bijlage 1 taak/functieomschrijving coördinator

³ Uitgangspunt is steeds dat ouders, wettelijke of feitelijke vertegenwoordigers en leerling (>12 jr.) betrokken zijn bij de overleggen en geboden oplossingen

⁴ Zie bijlage 2 inrichting casusoverleg